

УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ СТУДЕНТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ У КОНТЕКСТІ ВКЛЮЧЕННЯ УКРАЇНИ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ.

к.е.н., доц. Кислий В. М., студентка гр. АМ-71 Лаврик В. С.

Студентське самоврядування є своєрідним індикатором для визначення того, чи є студенти споживачами, а чи активними учасниками суспільного життя університету.

Існуюча схема співробітництва ЄС з Україною знаходиться в рамках програми "Tempus" в якій студентське самоврядування визначене основним пріоритетом для України в сфері управління університетами. І навіть те, що студентське самоврядування в українському вимірі існує не так давно, за час його становлення незважаючи на всю специфічність кожного з різноманітних органів студентського самоврядування у ВНЗ України вже встигли окреслитися певні спільні тенденції і, що найсуттєвіше, деякі спільні проблеми. Власне, студентське самоврядування є надзвичайно ефективним засобом формування демократичних традицій та культури, прищеплення навичок відстоювати і захищати свої інтереси та інтереси громади, установлення практики використання демократичних процедур. Але звичайно існує як ідеальний образ, так і його реальне втілення. І реальне втілення студентського самоврядування в Україні частіше не вписується в систему, виходячи за рамки квазі демократичності й академічного авторитаризму ВНЗ. Адже діяльність своєрідних попередників студентського самоврядування за радянських часів - професійних студентських спілок - послужила негативним досвідом. Замість задекларованої ідеї захисту прав студентства в основу їх діяльності було закладено ідею створення потужного інструменту ідеологічного впливу на формування світогляду та установок студентів.

Отже, досвід самоврядування для українського студентства є не звичним і новим, відтак найпершим завданням, що постало перед усіма без винятку першопрохідниками українського студентського самоврядування, є осягнення й усвідомлення природи самоврядування, усвідомлення того, що криється за гаслом "Університет для студентів" на противагу салогану "Студенти для університету".

Дуже часто, говорячи про студентське самоврядування в Україні, згадують про "ляльковість" його органів, наводять той сумний факт, що більшість студентських парламентів на сьогоднішній день є своєрідними придатками до адміністрації вищих навчальних закладів. До того ж нерідко ініціатива щодо створення органів студентського самоврядування виходить не "знизу", що є свідченням демократичності та свободи цього процесу, а "згори". І це є не чим іншим як насиллям, результатом якого стає апіорі як організаційна, так і функціональна "несамостійність" органів студентського самоврядування, адже за самою природою своєю вони повинні спиратися на самоорганізацію, саморегулювання та самодіяльність і не допускають застосування спеціального апарату примусу. Чому ж відсутність незалежності, яка просто життєво необхідна для ефективного функціонування будь-яких самоврядних органів, стала характерною спільною рисою для українського студентського самоврядування загалом? Відповіддю на це запитання стане аналіз спільних проблем українського студентського самоврядування.

Однією з гострих проблем студентського самоврядування є фінансування. Так як фінанси надходить лише від адміністрації ВНЗ або від місцевої влади, то самоврядування залишається фінансово залежним. Але ж погодьтеся, фінансова незалежність - це запорука свободи та самостійності дій. Інша спільна риса, притаманна українським органам студентського самоврядування, відноситься до розряду "історично зумовлених". Радянська доба, на жаль, не створила необхідної демократичної політичної культури - культури участі. Як наслідок, маємо відсутність чіткого механізму, традицій взаємодії та співпраці як між органами студентського самоврядування і адміністрацією, так і з іншими студентськими організаціями та органами студентського самоврядування інших ВНЗ. Звісно, останнім часом спостерігається позитивна тенденція до організації "круглих столів", семінарів, конференцій.

Також є проблемою, те що студенти не проявляють своєї активності. Пасивність студентства породжена "інформаційною порожнечою" щодо органів студентського самоврядування. Перспективним тут є пропагування самої ідеї студентського самоврядування, можливо, створення сайтів, випуск різноманітних інформаційних матеріалів, які б роз'яснювали студентам завдання та можливості органів студентського самоврядування.

Розглядаючи питання студентського самоврядування не треба забувати, що саме демократичні принципи обрання до цих органів, їх ефективне функціонування, забезпечення їхніх гарантій є невід'ємною умовою Болонського процесу.

Підсумовуючи, відмітимо, всі вище наведені проблеми спільні для становлення та розвитку студентського самоврядування в Україні. Лише комплексний і системний підхід до спільних проблем функціонування студентського самоврядування зможе сприяти об'єднанню студентів у громаду, здатну ефективно управляти своїм життям, захищати свої права й інтереси, брати участь у процесі прийняття рішень.